

TRAINER – DOCENT GIDS naar onze CURRICULUM & OPEN ONDERWIJS RESOURCES

FOCUS – MKB–HUURDERS VAN BEDRIJVENCENTRA

www.enterprisecentres.eu

Wat zit er in...

Voorwoord

Curriculum en open
leermiddelen

Algemene instructies
voor opleiders

Opties voor
cursussen

Overzicht van de
cursusinhoud

Nuttige links

Voorbeeld
tijdschema

01 VOORWOORD

DOELSTELLING VAN HET CENTRUM VOOR DUURZAME TOEKOMST VOOR ONDERNEMINGEN HUURDERS OPEN ONDERWIJSMIDDELEN

De speciaal ontwikkelde RESOURCES VOOR DUURZAME TOEKOMST VOOR ONDERNEMINGSCENTRA OPEN ONDERWIJS geven opleiders in ondernemingscentra en beroepsopleidingsinstellingen toegang tot een nieuw opleidingsmodel dat hen de kennis en vaardigheden verschaft om een transformatieve benadering van duurzaamheidspraktijken toe te passen.

De middelen zijn nuttig voor zowel individuele studie als voor opleiders die een groepstraining in hun bedrijevencentrum willen faciliteren.

De doelstellingen van de OER's zijn dus:

- **een reeks gratis online open leermiddelen ter beschikking stellen waarmee mensen de vaardigheden kunnen ontwikkelen die nodig zijn om duurzaamheidspraktijken te ontwikkelen**
- **een uitgebreid en relevant curriculum en ondersteunende leeractiviteiten aanbieden die trainers zullen motiveren en toerusten om een cursus te geven aan MKB-huurders van bedrijevencentra.**

De open leermiddelen worden gepresenteerd in verschillende formaten, afhankelijk van het type bron:

I. een cursus curriculum van zes leermodules, waarin leerdoelen, onderwerpen in bewerkbare PowerPoint training module, ontwikkeld I een entry-level introductie voor KMO's over hoe hun bedrijf groener te maken met een focus op:

- Duurzaam kantoor
- Duurzame inkoop in de toeleveringsketen
- Vergroening van uw producten/diensten
- Samenwerken voor duurzaam succes

II. In deze gids voor opleiders wordt uitgelegd hoe u optimaal gebruik kunt maken van de OER's, vooral als u de leiding heeft bij het geven van de training: De trainershandleiding voor bedrijfsadviseurs, mentoren en opleiders is ontwikkeld met het oog op het opleiden van trainers en biedt richtsnoeren voor het plannen, voorbereiden en geven van opleidingen op het gebied van duurzaamheid, milieu en groene bedrijven aan mkb-clusters. MKB-clusters.

III. in de modules zijn voorgestelde leeractiviteiten opgenomen

WIE ZAL VAN DEZE MIDDELEN PROFITEREN?

- Huurders van het Bedrijevencentrum (en meer KMO's),
- Ondernemingscentrum Bedrijsadviseurs,
- Mentoren en opleiders

De steun van de Europese Commissie voor de vervaardiging van deze publicatie houdt geen goedkeuring van de inhoud in; deze geeft uitsluitend de mening van de auteurs weer, en de Commissie kan niet verantwoordelijk worden gesteld voor het gebruik dat eventueel van de daarin vervatte informatie wordt gemaakt.

02 OVER HET PROJECT CURRICULUM EN OERS

DUURZAME TOEKOMSTEN VOOR TENUITVOERLEGGERS VAN ONDERNEMINGSCENTRA OPEN EDUCATIEBRONNEN Curriculum + Opleidingspakket

Bedrijvencentra genereren een gestage stroom van nieuwe bedrijven en fungeren als toegankelijke beroepsopleiders in toegepaste leeromgevingen: veel centra beheren programma's die gericht zijn op opkomende en groeigerichte bedrijven en zijn productieve aanbieders van formeel, informeel en niet-formeel beroepsonderwijs met een potentieel van duizenden deelnemers.

Ondernemingscentra bieden niet alleen bedrijfsgerelateerde trainingen aan en bieden één-op-één coaching, ze zijn **diep geïnvesteerd in het duurzaam welzijn van hun klanten** die niet investeren in hun professionele ontwikkeling als gevolg van kosten-, tijd- en bereikbaarheidsbeperkingen en een gevoel van overweldiging met betrekking tot klimaatactie - waar te beginnen.

Door een zelflerende online cursus duurzaamheid en klimaatactie aan te bieden, bieden wij **toegang tot opleiding voor iedereen**, waardoor toegang tot gratis middelen en vaardigheden op een milieu- en maatschappelijk verantwoorde manier mogelijk wordt.

Deze open leermiddelen maken deel uit van het bredere project www.enterprisecentres.eu, dat tot doel heeft

- De competenties van leiders van bedrijvencentra ontwikkelen op het gebied van duurzame bedrijfspraktijken voor infrastructuur van bedrijvencentra en ecologische toekomstbestendigheid, waardoor hun eigen milieueffecten worden verbeterd.
- Een nieuw model creëren om de overdracht van deze competenties en duurzaamheidsvaardigheden naar huurders te vergemakkelijken, ondersteund door een curriculum, leerdoelen en beoordelingsgids en voorbeeldinhoud/lesplannen.
- Opleiders in beroepsonderwijs en -opleiding opleiden in de uitvoering van het curriculum, zodat zij het kunnen integreren in hun

bestaande ontwikkelingsprogramma's.

- De bredere integratie van het model ondersteunen door het grondig te verspreiden onder beroepsonderwijs en -opleiding, instellingen voor hoger onderwijs en andere belanghebbenden.

Door de ontwikkeling van onderstaande middelen zal de SFEC veranderingen tot stand brengen:

- Output 1: Compendium van beste praktijken voor klimaatactie van het Bedrijvencentrum, vaststellen van beste praktijken die bedrijfscentra kunnen overnemen om hun koolstofvoetafdruk te verminderen, hun diensten/ondersteuning te verbeteren en hun infrastructuur toekomstbestendig te maken.
- Output 2: Toolkit en actieplan die leiders van ondernemingscentra zal begeleiden bij de strategische duurzaamheidsplanning die duurzame praktijken en ideeën via concrete acties tot bloei zal brengen.
- Output 3: Sustainable Futures for Enterprise Centre Tenants OERS - dit hulpmiddel stelt leiders van bedrijvencentra in staat om duurzaamheidsvoorlichters en 'Agents of Change' te worden, die het mkb en startende klanten kunnen onderwijzen en opleiden over de beginselen van duurzaamheid en groen ondernemen.. Het biedt ook een zelflerende duurzaamheids- en klimaatactiecursus voor huurders van bedrijfscentra en andere kmo's om hen in staat te stellen op een ecologisch en sociaal verantwoorde manier te werken en hun duurzaamheidsdoelstellingen af te stemmen op die van de bedrijfscentra waar ze gevestigd zijn.

“

Ons hoofddoel is het initiëren van een repliceerbaar leermodel dat managers van bedrijvencentra, huurders en lerenden in staat stelt duurzame en verantwoorde bedrijfspraktijken toe te passen.

”

03 ALGEMENE INSTRUCTIES VOOR TRAINERS & OPLEIDERS

1. Methodologische aanpak

Het SUSTAINABLE FUTURES FOR ENTERPRISE CENTRE TENANTS OPEN EDUCATION RESOURCES is de eerste holistische benadering voor strategische duurzaamheidsplanning die speciaal is ontworpen voor bedrijven en leerlingen die een bedrijfscentrum huren.

Het algemene doel van het SFEC-leerplankader is het initiëren van een herhaalbaar leermodel dat bedrijven en lerenden in ondernemingscentra in staat stelt duurzame en verantwoorde bedrijfspraktijken toe te passen. Het SFEC-programma richt zich op de dimensies van duurzame praktijken zoals: duurzame gebouwen, efficiënt gebruik van energie en hulpbronnen, duurzame ecosystemen en collectieve actie, en helpt het deelnemerscohort bij het ontwikkelen van praktijken die een transformatieve bijdrage leveren aan de aanpak van klimaatproblemen.

Het doet dit door een op curricula gebaseerde aanpak te combineren, die kan worden toegepast in onderwijs en opleiding.

2. Algemene instructies

Lees deze gids grondig door voordat u de training geeft. Voor klassikale, flipped of blended levering:

- Cursusmateriaal voor de opleiding downloaden, herzien en zo nodig aanpassen. Zorg voor voldoende trainingstijd voor de sessies. De link die u nodig heeft is :

<https://www.enterprisecentres.eu/>

- Lokaliseer de opleidingsinhoud met casestudies en informatie over lokale ondersteuning voor uw leerlingen
- Zorg ervoor dat elke deelnemer oefeningen maakt die in elke module zijn ingebouwd – deze bieden waardevolle leermogelijkheden.
- Maak tijd vrij voor evaluatie van de oefeningen en zorg voor feedback

3. Instructieve aanpak

De Open Education Resources zijn ontworpen om tegemoet te komen aan verschillende onderwijsstijlen en culturen.

Als een rode draad wordt elke module gepresenteerd met de volgende opzet:

- Het onderwerp wordt kort ingeleid alvorens in te gaan op de materie.
- Informatie en huidige beste praktijken over het onderwerp worden gepresenteerd, van algemene definities tot meer gedetailleerde toepassingen, zodat de reikwijdte van het onderwerp kan worden begrepen.
- Kennis wordt versterkt en vaardigheden worden ontwikkeld terwijl studenten/lerenden deelnemen aan praktische oefeningen of studievragen.

04 CURSUSUITVOERINGSOPTIES

Traditionele klassikale opleiding en hulpmiddelen Klassikale opleiding blijft een van de populairste opleidingstechnieken voor het opbouwen van vaardigheden. Gewoonlijk is het een klassikale opleiding met een instructeur op een vaste tijd en plaats, projectinstrumenten. Wat hebt u nodig om DUURZAME TOEKOMSTEN VOOR ENTERPRISE CENTRUMHOUDERS OPEN EDUCATIE RESOURCES te geven in een klaslokaal...

Hulpmiddel voor de klas	Voorgesteld gebruik in de klas	Extra middelen nodig
PowerPoint © presentatie	Het opleidingsmateriaal is ontwikkeld in PowerPoint. Wij stellen voor deze op een groot scherm weer te geven voor klassikale levering.	Laptop/computer Projector Groot scherm / muur
Videos	Er worden video's gebruikt om bepaalde delen van de inhoud van de opleiding toe te lichten en casestudies ter discussie te stellen.	Audio / geluidsinstallatie
Whiteboard or Flip Chart	Nodig leerlingen uit om op het bord te schrijven of vraag hen om feedback die u op het bord schrijft.	Pennen / markers

Voorgestelde leveringsmechanismen:

Discussies in kleine groepen: Verdeel de deelnemers in kleine groepen en geef ze casestudies of werksituaties om te bespreken of op te lossen. Dit maakt kennisoverdracht tussen de deelnemers mogelijk.

Vraag-en-antwoordsessies: Informele vraag-en-antwoordsessies zijn het meest doeltreffend in kleine groepen en eerder om vaardigheden bij te werken dan om nieuwe vaardigheden aan te leren. Deze moeten vaak worden gebruikt tijdens de cursus.

Multimedia: Multimedia-opleidingsmateriaal

is meestal provocender en uitdagender en dus stimulerender voor de volwassen geest. De opleiders moeten ervoor zorgen dat alle ingebodde hulpmiddelen ten volle worden benut.

Interactieve hulpmiddelen: De betrokkenheid van leerlingen kan gemakkelijk worden bereikt door interactieve hulpmiddelen te gebruiken. Een voorbeeld van een gratis tool is Kahoot! Dat is een spelgebaseerd leer- en triviaplatform dat wordt gebruikt in klaslokalen, kantoren en sociale omgevingen. U kunt een quiz samenstellen, die door de leerlingen op hun telefoon/tablet/computer kan worden beantwoord. Het is mogelijk om onmiddellijk feedback en resultaten te krijgen.

04 CURSUSUITVOERINGSOPTIES

b. Online leren

Deze leveringsmethode maakt gebruik van internettechnologieën die zijn ingebouwd in het SFEC-leerplatform om een breed scala aan oplossingen te bieden om leren mogelijk te maken.

c. Andere onderwijsmethoden

Flipped Classroom

In een Flipped Classroom bestuderen leerlingen de inhoud van de module voorafgaand aan de les, met een focus op oefeningen en opdrachten in de klas. De klassikale kennisoverdracht maakt plaats voor online instructie buiten de klas. Dit schept meer ruimte voor oefenen in de klas, voor extra uitleg wanneer nodig, en biedt de mogelijkheid om tijdens de les dieper in de stof te duiken.

Gemengd leren

Blended Learning combineert online digitale media met traditionele klassikale methoden. Het vereist de fysieke aanwezigheid van leraar en leerling, met een zekere mate van controle over tijd, plaats, pad of tempo. Leerlingen gaan nog steeds naar een klaslokaal waar een leraar/trainer aanwezig is, maar face-to-face klaspraktijken worden gecombineerd met computergestuurde activiteiten met betrekking tot inhoud en levering. Blended learning wordt het meest gebruikt voor professionele ontwikkeling en opleiding.

Samenwerking/Peer-to-Peer Leren

Samenwerkend leren is een educatieve benadering van onderwijzen en leren waarbij groepen leerlingen samenwerken. Voorbeelden voor het stimuleren van samenwerkend en peer-to-peer leren zijn:

Peer review: Leerlingen in de klas worden samengebracht om gezamenlijk het werk van een of meer personen met dezelfde competentie als de makers van het werk te evalueren. Peers beoordelen niet alleen de prestaties van elkaar, maar delen ook hun ervaring en knowhow.

Google Docs: Deze online samenwerkingstool vergemakkelijkt de creatie van betekenisvolle documenten. Alle groepsleden kunnen op hetzelfde moment (real-time) aan hetzelfde document werken, vanaf elke locatie op verschillende apparaten. Wijzigingen worden automatisch opgeslagen in documenten als ze worden ingetikt. Het is mogelijk om de revisiegeschiedenis van een document te volgen, waarbij je ook kunt zien wie een bepaalde wijziging heeft aangebracht. De waarde van Google Docs als leermiddel is dat groepsleden ook documenten kunnen delen, chatten en commentaar kunnen geven.

05 OVERZICHT VAN DE CURSUSINHOUD

Modules

Het Curriculum bestaat uit zes modules die gestructureerd zijn als een reis...

Module 1: Inleiding tot duurzaam ondernemen

Module 2: Duurzame strategie

Module 3: Een duurzame kantoorhouding bevorderen

Module 4: Duurzame inkoop en leveringsketens

Module 5: Vergroening van uw product

Module 6: Relaties opbouwen en samenwerken voor duurzaam succes

05 OVERZICHT VAN DE CURSUSINHOUD

Laten we de modules in meer detail bekijken

Gedetailleerd overzicht van de cursusinhoud

MODULE 1	INLEIDING TOT DUURZAAM ONDERNEMEN
	
Overzicht	Voor veel MKB's wordt duurzaamheid gezien als een "nice to have". In deze module beschrijven we het belang van actie, de impact die kmo's kunnen hebben op de duurzaamheid van Europa en vooral de zakelijke argumenten voor kmo's om duurzamere bedrijfspraktijken toe te passen. Module 1 legt de basis voor de rest van de cursus en brengt het leren vanuit een theoretische achtergrond naar best practice duurzaamheid in het MKB.
Leerdoelen	• De definitie van duurzaamheid begrijpen • Het belang van actie in de samenleving en het milieu begrijpen • De impact analyseren die het MKB kan hebben op de duurzaamheid van Europa • Een onderscheid maken tussen ecologische, economische en sociale duurzaamheid • De deelnemers helpen begrijpen waarom zij zich de juiste duurzaamheidsstrategie voor hun kmo eigen moeten maken en ontwikkelen
Onderwerpen	1. Het belang van duurzaamheid en het MKB voor de toekomst van Europa 2. Duurzaamheid in de diepte: Milieu 3. Duurzaamheid in de diepte: Economisch, inclusief circulaire economie 4. Duurzaamheid in de diepte: Sociaal, waaronder MVO – maatschappelijk verantwoord ondernemen 5. De zakelijke argumenten voor duurzaamheid
Casestudies	• 3fe Koffie https://3fe.com/
Voorgestelde beoordelingen	➤ Dia 5: Als u aan duurzaamheid denkt, wat schiet u dan te binnen?
Verdere middelen	• Het volledige potentieel van de factsheet voor Europese kmo's benutten • CEO-gids voor de SDG's (wbcsd.org) • SDG Compass – Een gids voor zakelijke actie om de doelstellingen voor duurzame ontwikkeling te bevorderen • Acciona duurzame ontwikkeling • Drie pijlers Duurzaam ondernemen • VN-klimaatactie: oorzaken en gevolgen van klimaatverandering • IBM: Instituut voor Bedrijfswaarde • Vrijdag voor de toekomst • 60 grootste marktkansen met betrekking tot het behalen van de doelstellingen voor duurzame ontwikkeling • Wat is een circulaire economie? Stichting Ellen MacArthur • De toekomst van Europa (Green Deal) • Wereldwijde impact van de VN

05 OVERZICHT VAN DE CURSUSINHOUW

MODULE 2	DUURZAME STRATEGIE
Overzicht	Het MKB krijgt in een ongekend tempo te maken met nieuwe risico's en kansen. En u weet dat duurzaamheid de sleutel tot succes is. Maar in het besef dat 'wat niet wordt gemeten, niet kan worden verbeterd', duiken we in de tweede module dieper in Duurzame Bedrijfsstrategieën, wat voor u van belang is en de instrumenten die u nodig hebt om een stappenplan te ontwikkelen voor effectieve en meetbare duurzaamheid in uw bedrijf.
Leerdoelen	• De definitie van duurzaamheidsstrategie begrijpen • Begrijpen waarom kmo's een duurzaamheidsstrategie moeten ontwikkelen • De deelnemers uitrusten met het stappenplan in 6 stappen om een effectieve duurzaamheidsstrategie te ontwikkelen. • De deelnemers de vaardigheden en instrumenten aanreiken om de juiste duurzaamheidsstrategie voor hun kmo te beheersen en te ontwikkelen. • De deelnemers uitrusten met het 5-stappenplan voor het uitvoeren van een evaluatie van hun duurzaamheidsstrategie.
Onderwerpen	1. Waarom een duurzame strategie? 2. Routekaart naar een doeltreffende duurzaamheidsstrategie 3. Wat is belangrijk voor u? Het doel van uw MKB bepalen en de belangrijkste problemen identificeren 4. Doelen stellen en veranderingen doorvoeren 5. Evaluatie en rapportage van de vooruitgang
Casestudies	• Focus op duurzaamheid: LEGO Replay Initiatief • Spotlight Duurzaamheid: Microsoft • Spotlight Duurzaamheid: IKEA • Koolstofcompensatie: Salta Kvarn • Doel voorbeeld: Phoenix Ontwerphulp
➤ Voorgestelde beoordelingen	➤ Dia 34: Heeft u de duurzaamheidskwesties geïdentificeerd die voor u van belang zijn? ➤ Dia 36: Matrix voor prioriteitstelling
Verdere middelen	• Due diligence op het gebied van duurzaam ondernemen • Hoe kan duurzaamheid de bedrijfskosten verlagen? • LEGO Replay-initiatief • Milieuduurzaamheidsrapport 2021 • Ikea-duurzaamheid • Klimaat Jargon Buster • Het World Water Development Report 2017 van de Verenigde Naties • Certificering: de doelstellingen voor duurzame ontwikkeling

05 OVERZICHT VAN DE CURSUSINHOUD

MODULE 3	EEN DUURZAME KANTOORHOUDING BEVORDEREN
Overzicht	 Duurzame kantoren zijn een hot item. Zonder een gezonde planeet kan uw bedrijf niet functioneren. Het verduurzamen van uw kantoor brengt veel voordelen met zich mee. In module 3 leert u over duurzame kantooracties die effectief zijn en het MKB geld kunnen besparen, de operationele efficiëntie verhogen en zorgen voor een schonere, gezondere omgeving voor het personeel.
Leerdoelen	• De definitie van een duurzaam kantoor begrijpen • De voordelen van een duurzaam kantoor in een KMO begrijpen • De 7 stappen identificeren en begrijpen om een duurzaam kantoorbeheersplan te ontwikkelen. • De definitie en het belang van het welzijn van werknemers begrijpen • Leren hoe u een digitaal welzijnsbeleid opstelt
Onderwerpen	1. Inleiding tot duurzame kantoren 2. Hoe profiteert het MKB? 3. Eerste stappen en eenvoudige overwinningen voor een groener kantoor 4. 7 stappen voor de ontwikkeling van uw eerste beheersplan voor een duurzaam kantoor 5. Welzijn van werknemers en duurzaamheid 6. Overzicht en conclusie
Voorgestelde beoordelingen	➤ Dia 43: Plan voor digitaal welzijn
Verdere middelen	• Concurrentievoordeel behalen via synergie in groene kantoren • Krijg een concurrentievoordeel door groen te gaan • Een duurzaam kantoor: wat zijn de voordelen en hoe bereik je die? • 7 voordelen van duurzaam werkplekontwerp • Groene kantoorgebouwen en duurzaamheid: leidt groen personeelsbeheer tot groen gedrag? • Impact van duurzame kantoorgebouwen op het comfort en de productiviteit van de gebruiker • Invloed van binnenmilieukwaliteit op werkproductiviteit in groene kantoorgebouwen • De COGfx- studie • Welzijn van werknemers: zorg voor uw mensen • Efficiëntie Voordelen van een groen kantoor

05 OVERZICHT VAN DE CURSUSINHOUD

MODULE 4	DUURZAME INKOOP EN LEVERINGSKETENS
Overzicht	Over het algemeen zijn MKB-managers zich bewust van hun kantoorgebruik, maar niet alle MKB's zijn zich bewust van hun externe impact. Alle kmo's kopen producten, materialen of diensten aan om hun bedrijf te runnen. Aan het eind van deze module begrijpt u beter wat duurzaam inkopen is en hoe u veranderingen kunt doorvoeren zodat uw bedrijf minder impact heeft op het milieu. U erkent ook het belang van korte leveringsketens en de bredere impact die zij hebben.
Leerdoelen	• Begrijpen wat duurzaam inkopen is en hoe u veranderingen kunt doorvoeren zodat uw bedrijf het milieu minder belast. • De 3 pijlers van duurzaam inkopen begrijpen • De 6 stappen voor duurzaam inkopen identificeren • De deelnemers uitrusten met de vaardigheden en instrumenten om een strategie voor duurzaam inkopen te ontwikkelen. • Het belang erkennen van korte leveringsketens en de bredere impact die zij hebben.
Onderwerpen	1. Wat is duurzaam inkopen? 2. Toeleveringsketens & samenwerking met leveranciers 3. Gemakkelijke winsten / Eerste stappen 4. Een duurzame inkoopstrategie ontwikkelen 5. Hoe profiteert u als kmo 6. Inzicht in de impact van verandering
Voorgestelde beoordelingen	➤ Dia 46: Een beslissingskader opstellen voor het kiezen van nieuwe leveranciers om mee samen te werken
Verdere middelen	• Snelle mode • Het tweejaarlijkse rapport van EcoVadis • Een beslissingskader voor het kiezen van nieuwe leveranciers • Waterscheiding toeleveringsketen

05 OVERZICHT VAN DE CURSUSINHOUD

MODULE 5	VERGROENING VAN UW PRODUCT
Overzicht	Duurzaamheid is verschoven van een externe overweging naar een kernbedrijfsmodel en een middel om producten en diensten te innoveren. In deze module gaan we ook dieper in op de betrokkenheid bij de circulaire economie en hoe u uw dagelijkse praktijken kunt vergroenen. Deze module gaat ook in op het belang van verantwoorde communicatie.
Leerdoelen	• De definitie van een groen product begrijpen • Het belang van groen gaan begrijpen • De noodzaak van een duurzame productlevenscyclus begrijpen. • De deelnemers uitrusten met de instrumenten en sjablonen voor het uitvoeren van een levenscyclusanalyse. • De waarde van een duurzame verpakking begrijpen • De deelnemers voorzien van de belangrijkste stappen om hun diensten groener te maken • Het belang begrijpen van open en transparante communicatie bij de marketing van uw groene producten en diensten.
Onderwerpen	1. Waarom moet u vergroenen? 2. Uw producten vergroenen 3. Waarom een duurzame productlevenscyclus? 4. Focus op duurzame verpakking 5. Vergroening van uw diensten 6. Uw groene producten en diensten op de markt brengen
Casestudies	• Casestudie: Duurzaam ondernemen in beeld – Maak kennis met GreenIT • Stichting in Beeld: Maak kennis met de Green Software Foundation • Duurzame diensten voor evenementenbeheer: Festival Tools van de toekomst • Bedrijven in Focus: Maak kennis met de Green Event Ninjas • Voorbeeld van groene labels en certificaten: Green Seal • Voorbeeld van groene labels en certificaten: ECOLOGO®-certificering • Praktijkvoorbeeld: Patagonia- Koop deze jas niet • Praktijkvoorbeeld: Britse cosmeticawinkel Lush • Case studie: Transparant communiceren – FAIRPHONE
Voorgestelde beoordelingen	➤ Dia 11: Leer uw potentiële groene consumenten kennen ➤ Dia 30: Korte activiteit – Levenscyclusanalyse canvas op miro ➤ Dia 31: Lange activiteit – Analyseer uw productlevenscyclus openlca ➤ Dia 55: Vermijd greenwashing – Controleer uw groene claims

05 OVERZICHT VAN DE CURSUSINHOUD

MODULE 5	VERGROENING VAN UW PRODUCT
Verdere middelen	• De nieuwe groene consument (forrester.com) • Betere Zaken Betere Wereld • Duurzaamheid in verpakkingen: wereldwijde ontwikkeling van regelgeving in 30 landen • Minou Schillings' Life Cycle Exercise-sjabloon Miroverse • Publicaties Stichting Ellen MacArthur • Agenda Duurzaamheid in Verpakking Europa • Wat is groene software en hoe kan het uw bedrijf ten goede komen? • Stichting Groene Software • Toekomstige festivaltools • Green Event Ninjas - Duurzame evenementen gemakkelijk gemaakt • Skift - Bedrijfsklimaatleiders • De helft van de groene claims ontbreekt aan bewijs • Controleer uw groene claims

05 OVERZICHT VAN DE CURSUSINHOUD

MODULE 6	RELATIES OPBOUWEN EN SAMENWERKEN VOOR DUURZAAM SUCCES
Overzicht	In module 6 wordt onderzocht hoe het MKB een blijvende impact kan hebben door de nadruk te leggen op het multiplicatoreffect van samenwerkingsverbanden om systematische veranderingen tot stand te brengen.
Leerdoelen	• Begrijpen wat samenwerking is en het belang ervan voor verandering • Praktische voorbeelden van samenwerking voor duurzaamheid analyseren • De definitie en voordelen van een samenwerkingscultuur begrijpen • De deelnemers uitrusten met de vaardigheden om het proces van het organiseren van een Design Sprint voor samenwerking toe te passen. • De kracht van clusters en ecosystemen begrijpen • De 5 fasen van ecosysteemontwikkeling analyseren
Onderwerpen	1. Samenwerken voor duurzaam succes 2. Cultuur van samenwerking 3. De kracht van clusters en ecosystemen
Casestudies	➤ Dia 8: SAMENWERKING IN ACTIE VOORBEELDEN - Interface werkt samen met recyclingbedrijven om voorruiten om te vormen tot tapijten. ➤ Dia 10: VOORBEELDEN VAN SAMENWERKING IN ACTIE - Formule 1-technologie koelt supermarkten af ➤ Dia 11: VOORBEELDEN VAN samenwerking IN ACTIE - Timberland maakt schoenen duurzamer met gerecyclede banden ➤ Dia 12: VOORBEELDEN VAN samenwerking IN ACTIE - Mission Possible Partnership ➤ Dia 13: VOORBEELDEN VAN SAMENWERKING IN ACTIE - Race naar nul: Winkeliers smeden nieuwe klimaatgerichte samenwerking - edie ➤ Dia 27: Samenwerkingscultuur vereist specifieke tijd - voorbeeld van Google ➤ Dia 40: Spotlight op duurzaamheidscluster in Wales ➤ Dia 41: Spotlight op Zweeds duurzaamheidscluster ➤ Dia 49: ECOSYSTEM in ACTIE - Impact Hub Amsterdam ➤ Dia 50: ECOSYSTEM in ACTIE - Het Centrum voor Herontdekking
Voorgestelde beoordelingen	• Korte activiteit: Spel gebruiken om ideeën te stimuleren

05 OVERZICHT VAN DE CURSUSINHOUD

MODULE 6	RELATIES OPBOUWEN EN SAMENWERKEN VOOR DUURZAAM SUCCES
Verdere middelen	• Better Together: waarom samenwerking belangrijker is dan ooit • Interface Duurzaamheid • Supermarkt koelkasten koel gehouden met F1-technologie • Timberland en Omni United-kampioen • Missie mogelijk partnerschap • Race naar Zero Doorbraakregeling • 5 stappen voor succesvolle samenwerking • Hoe samenwerking waarde creëert en verandering versnelt • 6 manieren waarop samenwerking duurzaamheid kan stimuleren Greenbiz • 10 dingen die we hebben geleerd over samenwerken voor duurzaamheid • EU-fondsen Duurzaamheidspartnerschappen voor het mkb • Manieren om innovatie te creëren • Samenwerking stimuleert prestaties op de werkplek • Hoe creëer je een samenwerkingscultuur De werkstroom (atlassian.com) • Uw creatieve medewerker vinden • Het Routledge Handbook of Research Methods for Social-Ecological Systems • Het Sustainable Fashion Lab in Brazilië • Impact Hub Duurzaam Voedsel Ecosysteem • Het Herontdekkingscentrum

06 NUTTIGE LINKS

Project Website	https://www.enterprisecentres.eu/
Project Facebookpagina	https://www.facebook.com/SFECproject
Project LinkedInpagina	https://www.linkedin.com/company/sfec-project/
Project Twitterpagina	https://twitter.com/SFECproject
Compendium van beste praktijken voor klimaatactie	https://www.enterprisecentres.eu/best-practice-climate-action-compendium/
Toolkit en actieplan	https://www.enterprisecentres.eu/toolkit-and-action-plan/

07 VOORBEELDROOSTER

DAG	INHOUD VAN DE OPLEIDING
1	09.00 – 13.00 Module 1 14.00 – 15.30 Module 2
2	09.00 – 13.00 Module 2 14.00 – 15.30 Module 3
3	09.00 – 13.00 Module 3 14.00 – 15.30 Module 4
4	09.00 – 13.00 Module 4 14.00 – 15.30 Module 5
5	09.00 – 13.00 Module 5 14.00 – 15.30 Module 6
6	09.00 – 13.00 Module 6 14.00 – 15.30 Review & Recap

“

*Vaak als je denkt dat je aan
het einde van iets bent, sta je
aan het begin van iets anders.*

Fred Rogers

”

